

Nr 397.

Av herr Wallén, angående utredning rörande vissa trustartade företag.

Den lojala handeln hotas mångenstädes till sin existens av trustartade företag, som utan hänsyn till behovet låta sina filialer växa upp som svampar ur jorden. Har en handlande genom idogt arbete och omsorgsfull skötsel av sin affär lyckats skaffa sig en kundkrets, som är tillräcklig för att tillförsäkra honom en lönande omsättning, riskerar han att helt hastigt förlora sitt levebröd därigenom att ett av dessa trustföretag utan vidare öppnar en filial i närheten av hans affär med det enda syftet att med alla till buds stående medel konkurrera ut honom. Billiga industrialster av underhållig kvalité, som importeras till förfång för svenskt hantverk och svenska fabriker, spela här en viktig roll som medel att locka till sig kunder. Likaså produkter från jordbruket och dess binärningar till dumpingpriser. Kända exempel äro här ägg, kött, potatis, lingon och trädgårdsalster.

De stora kapitalresurser, som stå dessa trustföretag till buds, sätta dem i stånd att bära de förluster, som följa av deras metod att genom tillfällig nedpressning av priserna ruinera konkurrenterna. Sedan syftet nåtts, tagas förlusterna igen med ränta, och den köpande allmänheten vinner därför ingenting på affären. Den får tvärtom till sist sitta emellan och betala kalaset.

I utlandet har man flerstädes på lagstiftningens väg ingripit mot dessa osunda företeelser för att stävja deras samhällsskadliga verkningar. I Tyskland får t. ex. beteckningen »enhetsprisaffär» enligt nyligen utfärdad förordning endast användas, då ej flera än 10 fastställda prislägen förekomma, varjämte förbud stadgats för viss tid mot startandet av nya eller utvidgning av redan befintliga affärer av detta slag.

I Norge ha de enskilda köpmännen en god hjälp mot trustföretagen i de s. k. handelsbreven, vilka endast berättiga innehavarna att driva affär på en plats. Ett handelsbrev uttaget i t. ex. Oslo får sålunda icke användas i andra städer och mycket stränga bestämmelser gälla mot utlåning av handelsbrev. Även den norska trustlagen innehåller vissa bestämmelser som äro förmånliga för den enskilda handeln.

Det torde vara av vikt att åtgärder även i Sverige snarast vidtagas till skydd för handel och hantverk mot den illojala konkurrens, som bedrivs av företag av här avsedd art och som hotar att taga levebrödet från samhällsnyttiga och arbetsamma medborgargrupper. Närmast torde ett ingripande enligt lag den 18 juni 1925 om undersökning angående monopolistiska företag och sammanslutningar vara erforderligt varefter bör tagas under övervägande

möjligheten att genom särskilda föreskrifter stävja konkurrens av det slag, varom här är fråga.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning enligt lagen om undersökning av monopolistiska företag eller på annat sätt rörande trustartade företag, som genom illojal konkurrens hota den enskilda handelns och hantverkets bestånd och utveckling.

Stockholm den 31 januari 1933.

Otto Wallén.